

КОНЦЕПЦІЯ «IAAF KIDS' ATHLETICS» ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СПОРТИВНИЙ ВІДБІР ДО ЗАНЯТЬ ЛЕГКОЮ АТЛЕТИКОЮ

Долбишева Н. Г.

*кандидат наук фізичного виховання і спорту, професор,
декан факультету фізичної культури і спорту,
професор кафедри теорії та методики спортивної підготовки
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
вул. Набережна Перемоги, 10, Дніпро, Україна
orcid.org/0000-0002-7306-9194
goodfinish@ukr.net*

Мустяца С. Є.

*викладач кафедри теорії і методики спортивної підготовки
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
вул. Набережна Перемоги, 10, Дніпро, Україна
orcid.org/0000-0002-9982-1460
svetamustyasa@gmail.com*

Бондаренко І. Г.

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри олімпійського та професійного спорту
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
вул. 68 Десантників, 10, Миколаїв, Україна
orcid.org/0000-0002-6651-0682
bondarenko.oleg.13.68@gmail.com*

Ключові слова: дитяча
легка атлетика, початкова
підготовка, програма,
спортивний набір,
позашкільні спортивні
заклади, тренер-викладач,
World Athletics.

Мета дослідження: визначити перспективи впровадження концепції «IAAF Kids' Athletics» та її вплив на спортивний відбір до занять легкою атлетикою. Методи дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел та програмно-нормативних документів, соціологічні методи дослідження, узагальнення та систематизація результатів. Організація дослідження. Дослідження проводилось на базі комунального позашкільного закладу спеціалізованої дитячо-юнацької спортивної школи олімпійського резерву № 3 з легкої атлетики Дніпровської Міської Ради міста Дніпро. У дослідженні брали участь тренери-викладачі з легкої атлетики, які стали респондентами наукової роботи. Результати дослідження. В ході дослідження було встановлено, що розроблена Міжнародною асоціацією легкоатлетичних федерацій (IAAF), нині World Athletics, концепція «IAAF Kids' Athletics» є повністю модернізованою системою новітніх поглядів, щодо використання спортивних засобів в легкій атлетіці для дітей віком від 4 років. В концепції для її реалізації розроблено ряд методичного забезпечення, а саме: програма «IAAF Kids' Athletics», картки навичок, буклет (паспорт) для відстежування результатів прогресу, різні методичні посібники, фільми та промо-матеріали і інше, що є у відкритих джерелах World Athletics. Дана концепція спрямована на заклади загальної освіти, але з можливим використанням і інших закладів, що не суперечать меті і завданням концепції. Проведене соціологічне

дослідження виявило, що повна, або часткова обізнаність тренерів-викладачів відносно впровадженної концепції склала 66,6%. Не зважаючи на висвітлені показники, лише 9,5% респондентів організують навчально-тренувальний процес в межах запропонованої концепції і 28,6% опитуваних частково використовують її. Більшість тренерів-викладачів відають перевагу залученню дітей відповідно до концепції, враховуючи бажання дитини займатися спортом, відходячи від загальноприйнятої системи відбору на етапі початкової підготовки. При цьому 81,0% респондентів заперечують залучення дітей раннього віку і введення їх в раню спеціалізацію.

THE CONCEPT OF “IAAF KIDS' ATHLETICS” AND ITS IMPACT ON SPORTS SELECTION TO ATHLETICS

Dolbysheva N. H.

*PhD of Physical Education and Sports, Professor,
Dean of the Faculty of Physical Culture and Sports,
Professor at the Department of Theory and Methods of Sports Training
Prydniprovsk State Academy of Physical Culture and Sports
Naberezhna Pobedy str., 10, Dnipro, Ukraine
orcid.org/0000-0002-7306-9194
goodfinish@ukr.net*

Mustyatsya S. Ye.

*Lecturer at the Department of Theory and Methods of Sports Training
Prydniprovsk State Academy of Physical Culture and Sports
Naberezhna Pobedy str., 10, Dnipro, Ukraine
orcid.org/0000-0002-9982-1460
svetamustyasa@gmail.com*

Bondarenko I. H.

*PhD of Physical Education and Sport, Associate Professor,
Assistant Professor at the Department of Olympic and Professional Sports
Petro Mohyla Black Sea National University
68 Desantnikov str., 10, Mykolaiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-6651-0682
bondarenko.oleg.13.68@gmail.com*

Key words: *children's athletics, elementary training, program, sports selection, extracurricular sports facilities, coach-teacher, World Athletics.*

The purpose of the study: to determine the prospects for the implementation of the «IAAF Kids' Athletics» concept and its impact on the sports selection for athletics. Research methods: Research methods: analysis and generalization of literary sources and program-normative documents, sociological research methods, generalization and systematization of results. Research organization. The study was conducted on the basis of a communal extracurricular sports facilities of the specialized children's and youth sports school of the Olympic reserve 3 in athletics of the Dnipro City Council of the city of Dnipro. Athletics coach-teacher participated in the research, who became the respondents of the scientific work. Research results. During the research, it was established that the concept of «IAAF Kids' Athletics» developed by the International Association of Athletics Federations (IAAF), now World Athletics, is a completely modernized system of the latest views on the use of sports equipment in athletics for children aged 4 and older.

In the concept, a number of methodological support has been developed for its implementation, namely: the «IAAF Kids' Athletics» program, skill cards, a booklet (passport) for tracking the results of progress, various methodological manuals, films and promotional materials and other things that are available in open sources World Athletics. This concept is aimed at institutions of general education, but with the possible use of other institutions that do not contradict the purpose and tasks of the concept. The conducted sociological research revealed that the full or partial awareness of the coach-teacher regarding the introduced concept amounted to 66,6%. Despite the highlighted indicators, only 9,5% of respondents organize training within the framework of the proposed concept and 28,6% of respondents partially use it. Most coach-teachers prefer to involve children according to the concept, taking into account the child's desire to play sports, departing from the generally accepted selection system at the stage of elementary training. At the same time, 81,0% of respondents deny the involvement of young children and their introduction into early specialization.

Постановка проблеми. За останні роки на всіх континентах нашої планети спостерігається тенденція пошуку найрізноманітніших заходів, щодо масового залучення суспільства до спортивної діяльності. Багатогалузева співпраця міжнародних спортивних організацій прогресують успіхами у даному напрямку завдяки підтримці національних федерацій і інших організацій, які підхоплюють ідею і втілюють її у життя, заохотивши до масового спорту велику низку підростаючого покоління.

В сучасному спорті легка атлетика з своєю різноманітністю видів та постійним зростанням спортивних результатів надає чудову нагоду для впровадження різноманітних новацій, що надає змогу удосконалювати якість спортивних досягнень спортсменів починаючи з самого юного віку. Легка атлетика є досить привабливим видом спорту для дітей, тому повинно створювати всі необхідні умови для їх розвитку, а враховуючи фактор тенденції омоложення спорту є потреба в розробці і впровадженні інноваційних програм, які повністю повинні бути адаптовані під юних легкоатлетів.

Отже відповідно зі зазначеним вище у 2001 р. робоча група Міжнародної асоціації легкоатлетичних федерацій (IAAF), на сьогодні World Athletics (2019 р.), взяла на себе ініціативу та розробила концепцію «IAAF Kids' Athletics», яка відійшла від спортивної моделі легкої атлетики. Національні федерації всього світу, зокрема 134, реалізували дану концепцію та охопили понад 13 мільйонів дітей. Вона спрямована на забезпечення стійкої політики розвитку легкоатлетичного спорту, метою якої є ознайомлення дітей з легкою атлетикою на базовому рівні підготовки з залученням трьох-рівневої вікової категорії дітей віком від 4 до 14 років [12].

Аналіз сучасної наукової літератури засвідчив, що ряд вітчизняних і зарубіжних авторів Tomas Willweber 2016, Petros, Blatsis P. 2016, С. Моїсєєв 2017, О. Павлось 2018, I. Cillik, Tomas Willweber

2018, С. Abhaydev, J. Bhukar, R. Thapa 2020, Dr. Nader Ismail Halawa 2022, В. Єднак, Г. Єднак 2022, М. Байдук 2023, Jan Jakubik 2023 і інші у своїх роботах досліджували особливості впровадження даної концепції в початковій школі на уроках фізичної культури [8; 7]. Виявляли вплив дитячої легкої атлетики на мотивацію та психологічні здібності дітей [18; 9], окремо на координаційні здібності дітей [10] та фізичної підготовки в цілому учнів початкової і середньої школи [17; 11; 13]. Визначали особливості впровадження модуля «Дитяча легка атлетика» в проєкт «Нова Українська школа» (НУШ) [6; 1] та використання даної концепції, як сучасний інноваційний підхід, щодо проведення уроків фізичної культури в загальноосвітній школі [5].

Відповідно до цільової спрямованості нашого дослідження, визначення впливу концепції «IAAF Kids' Athletics» на перспективність та якість спортивного відбору в легкій атлетці, нами був обраний орієнтир на позашкільні заклади спортивного напрямку, а саме спортивні клуби (СК), дитячо-юнацькі спортивні школи (ДЮСШ) та спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи олімпійського резерву (СДЮСШОР), які забезпечують розвиток рухових та фізичних здібностей дітей в обраному виді спорту. Вище зазначені заклади освіти у відповідності до програми здійснюють і спортивний набір, в подальшому спортивний відбір, найбільш здібних і талановитих вихованців, що надає актуальності визначення результатів мети нашої роботи.

Аналіз спеціальної науково-методичних матеріалів з даної проблеми дозволяє говорити про те, що на жаль у наукових дослідженнях останнього десятиріччя не висвітлено, зокрема особливості використання «IAAF Kids' Athletics» в ДЮСШ та СДЮСШОР з легкої атлетики. Крім цього відсутня інформація, щодо наукової співпраці вчителів закладів загальної середньої освіти, які використовують модуль легка атлетика на уроках

фізичної культури з тренерами-викладачами з легкої атлетики для успішної реалізації можливостей талановитого юного спортсмена засобами більш професійної підготовки, але дотримуючись правил концепції. Таким чином актуальність обраного дослідження не викликає сумнівів і є своєчасним.

Мета дослідження: визначити перспективи впровадження концепції «IAAF Kids' Athletics» та її вплив на спортивний відбір до занять легкою атлетикою.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати особливості запропонованої World Athletics концепції «IAAF Kids' Athletics».

2. Визначити обізнаність тренерсько-викладацького складу щодо існування концепції, її використання під час залучення дітей до занять легкою атлетикою.

3. З'ясувати перспективи впровадження «IAAF Kids' Athletics» в навчально-тренувальний процес з легкої атлетики на етапі початкової підготовки.

Методи дослідження: аналіз спеціальної науково-методичної літератури та програмно-нормативних документів; метод соціологічного дослідження (анкетування); узагальнення та систематизація результатів анкетування.

Організація дослідження: дослідження проводилось, вересень-грудень 2022 р., серпень-вересень 2023 р., за підтримки тренерсько-викладацького складу комунального позашкільного закладу спеціалізованої дитячо-юнацької спортивної школи олімпійського резерву №3 з легкої атлетики Дніпровської Міської Ради міста Дніпро.

На першому етапі дослідження проведено аналіз науково-методичної літератури та програмно-нормативної бази у відповідності до теми наукового дослідження, який і визначив мету, завдання і методи дослідження. Вивчення концепції «IAAF Kids' Athletics» дозволило розробити анкету з питаннями для тренерів-викладачів. Анкета складалася з питань, які мали відкритий та закритий характер. З етичних правил і міркувань, дослідження отримало схвалення дирекцією СДЮСШОР №3 на проведення анкетування серед тренерів-викладачів з легкої атлетики.

Другий етап був пов'язаний з інформаційним забезпеченням тренерів-викладачів, щодо тематики проведення дослідження, його мети, терміну та завдань респондентів. Участь фахівців була не обов'язковою і носила добровільний характер. В анкетуванні прийняли участь 21 тренер-викладач, що склало 63,6% від кількісного штату тренерського складу СДЮСШОР №3. Завдання респондентів полягало в тому, щоб з урахуванням об'єктивної ситуації та чинників, надати чітку відповідь, а також висловити власні міркування стосовно рекомендованих питань.

Третій етап складався зі збору, обробки і аналізу даних з послідовним висвітленням результатів дослідження та висновків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз вивчення концепції «IAAF Kids' Athletics» дозволив визначити, що головними вимогами створення проекту було: запропонувати дітям привабливу та доступну легку атлетику, а також систематизувати різні форми організації змагань.

Ідейний задум концепції «IAAF Kids' Athletics» охоплює організаційну і змістову мету [12].

Організаційна мета полягає у: заохоченні великої кількості дітей, які одночасно братимуть участь у заняттях; застосовувати різноманітні легкоатлетичні вправи; надати можливість дітям вносити свій внесок у досягнення результату не зважаючи на рівень фізичної підготовленості; можливості варіювати навантаження залежно від віку та здібностей дітей; у структурі та порядку заліку результативності команд, які є зрозумілими та легкими; у залученні не великої кількості осіб для проведення занять; та у впровадженні використання змішаних команд хлопчиків та дівчат.

Змістова мета спрямована на підтримку здоров'я, соціальну активність дітей та створення для юних спортсменів на заняттях і в змаганнях, умов, які матимуть «характер пригоди».

Таким чином можна стверджувати, що легка атлетика є унікальним видом спорту, яка дозволяє: залучити дітей до соціального спортивного середовища; організувати заняття в ігровій формі; комплексно розвивати фізичні якості відповідно до віку і рівня підготовленості; формувати мотивацію щодо участі в змаганнях та досягнення результату у командному заліку; відчувати себе потрібним в спортивному житті легкої атлетики через гру ролі суддів, тренерів тощо.

Концепція включає в себе впровадження програми (2005 р.), назва якої є ідентичною «IAAF Kids' Athletics». Розроблена програма вирішує організаційно-методичні питання проведення уроків та занять дітей віком від 7 до 15 років, а з 2021 року, після її оновлення, охопила дитячу аудиторію від 4 років [6]. Головною метою програми є: зробити легку атлетику найбільш практичним індивідуальним видом спорту у закладах загальної середньої освіти у всьому світі; надати можливість дітям, незалежно від того, чи були вони відібрані до позашкільного закладу освіти в секцію легкої атлетики, чи ні, спробувати себе у даному виді спорту найефективнішим чином [12].

Отже, незважаючи на дані World Athletics щодо рекомендацій використання призначеної концепції для клубів, міжнародних федерацій та їх членів та для закладів освіти, які зацікавлені в благополуччі дітей та підлітків за допомогою використання засобів легкої атлетики, в більшості вона спрямований на реалізацію, саме, в загальноосвітніх школах, але й не суперечить її використанню в інших установах [16].

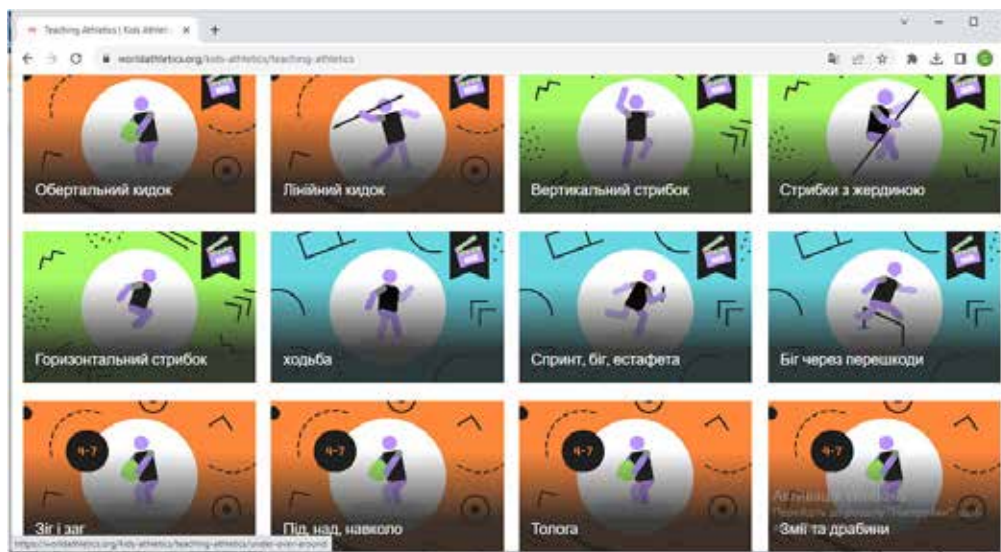

Рис. 1. Картки з навичок легкої атлетики World Athletics для концепції «IAAF Kids' Athletics»

На офіційному сайті «World Athletics» зазначається, що: «Не дивлячись на професійну діяльність, досвідчений ви тренер, чи новачок, існують безкоштовне навчання. Кожна особа, яка хоче доєднатися до концепції може отримати доступ до ресурсів «Kids' Athletics». Використовуючи фільтр: рівень підготовки (1, 2, 3), діяльність «професійна» чи «новачок», група діяльності (біг, стрибки, метання), легкоатлетичні навички (спринт, витривалість, горизонтальні стрибки і ін.), фундаментальні навички (спритність, баланс, швидкість реакції і ін.), цінності легкої атлетики (рішучість, сміливість, повага і ін.) можна знайти ресурси, які облегшать навчання використовуючи матеріал даної концепції у відповідності до віку і розвитку необхідних якостей» [16; 14]. Основні

рухові картки пропонують веселі та прості ігри та дії, які спонукають та допомагають розвинути основні якості юних атлетів використовуючи інноваційний підхід (рис. 1). Також можна ознайомитись і з іншими корисними ресурсами, зокрема «Посібник для практичного спеціаліста», «Посібник із проведення веселого вступного заходу «Перші кроки»» та інший допоміжний навчальний матеріал.

Після повного проведеного аналізу концепції «IAAF Kids' Athletics» і визначення основного його напрямку, нами був виконаний наступний етап наукового дослідження, а саме, визначення обізнаності тренерів-викладачів, щодо існування концепції і її використання за допомогою методу соціологічного дослідження (анкетування).

Таблиця 1

Показники обізнаності тренера-викладача щодо існування концепції «IAAF Kids' Athletics»

Досвід роботи тренера-викладача з легкої атлетики	Чи знайомі Ви з концепцією «IAAF Kids' Athletics»					
	Σ (%) в залежності від досвіду роботи					
	Так	Σ (%)	Частково	Σ (%)	Ні	Σ (%)
1–5 років	2	9,5%	1	4,8%	3	14,3%
6–10 років	1	4,8%	–	–	1	4,8%
11–15 років	–	–	1	4,8%	–	–
> 15 років	7	33,3%	2	9,5%	3	14,3%
Всього тренерів-викладачів	10	47,6%	4	19,0%	7	33,4%
Загальна n і Σ (%) тренерів-викладачів, які прийняли участь в опитуванні	n – 21, Σ (100%)					

Примітка: n – загальна кількість наданих результатів опитування тренерів-викладачів; Σ(%) загальна сума у відсотках

Було встановлено, що основний склад респондентів, мали досвід роботи тренера-викладача з легкої атлетики більше 15 років у кількості 12 осіб (57,1%), від 11 років до 15 років – 1 особа (4,8%), від 6 років до 10 років – 2 особи (9,5%), від 1 до 5 років – 6 осіб (28,6%).

Одне з перших питань було спрямовано на визначення обізнаності щодо концепції «IAAF Kids' Athletics», яка представлена World Athletics. Результати опитування наведені в таблиці 1.

Аналіз відповідей тренерів-викладачів дозволяє зробити висновок, що 66,6% тренерів викладачів з легкої атлетики повністю або частково володіють інформацією, щодо існування та методичного використання концепції «IAAF Kids' Athletics», впровадженій для дітей. Зауважимо, що 33,4% тренери-викладачі не знайомі з даною концепцією, однак респонденти в дописі зазначили, що працюють у відповідності програмно-нормативної бази України.

Таким чином актуальним завданням постає визначення відсутності інформаційного забезпечення респондентами, щодо актуальності даного питання, при їх виконанні посадових обов'язків працюючи з групами початкової підготовки і базової підготовки першого року тренування. Або окреслити фактори які вплинули на відсутність знань, стосовно впровадженій «IAAF Kids' Athletics» концепції.

Отримані результати дають підставу стверджувати про необхідність, федераціям різного рівня, здійснювати постійне консультування і навчання у вигляді вебінарів/семінарів/тренінгів з ознайомленням, впровадженням та удосконаленням концепції «IAAF Kids' Athletics».

Наступним питанням було: «Чи плануєте Ви навчально-тренувальні заняття, використовуючи методичні рекомендації у відповідності до програми «IAAF Kids' Athletics?». Дане опитування розподілило тренерів-викладачів на три категорії: 1) тренери-викладачі які працюють з дітьми відповідного віку. Їхня кількість складає 38,1%, серед яких «Так-використовую» відповіли 9,5% респондентів, «Частково використовую» – 28,6% респонденти; 2) тренери-викладачі, які виховують спортсменів на інших етапах підготовки та повною мірою обізнані з концепцією, однак 28,6% не використовують програму «IAAF Kids' Athletics»; 3) тренери-викладачі, а саме 33,4% респондентів, які не володіють інформацією, щодо впровадженій концепції і цілком логічно, що вони її не впроваджують в тренувальний процес.

Згідно концепції «IAAF Kids' Athletics» до занять легкою атлетикою необхідно залучати якомога більшу кількість дітей, не дотримуючись правил відбору, при цьому головним критерієм є бажання дитини. Тому постало наступне питання перед тренерами-викладачами: «Чи погоджуєтесь Ви думки, що основним критерієм відбору повинно бути бажання дитини?». З метою наглядної демонстрації розподілу поглядів учасників анкетного опитування виконано демонстрацію у вигляді кругової діаграми (рис. 2).

Результати визначення міркувань тренерів-викладачів демонструють високий відсоток залучення дітей без урахування використання всіх критеріїв спортивного відбору. Частина тренерів-викладачів з легкої атлетики (33,3%) в коментарях до даного питання зазначили, що свій вибір здійснюють з урахуванням соціального розвитку нашої держави та інших факторів, які впливають на якість спортивного відбору, а саме: військовий стан в країні, переміщення дітей за кордон, наповнюваність груп, створення безпечних умов проведення тренувальних занять, віддаленість спортивної споруди, здоров'я дитини та інші [3; 4]. Окремі респонденти (23,8%) охарактеризували свій вибір надаючи перевагу дітям, які не мають чітких показників до обраного виду спорту, а здійснюють підхід «спробувати себе в легкій атлетиці». Один респондент (4,8%) чітко висловлює думку, що не можна відхилитися від критеріїв спортивного відбору, прописаних в навчальній програмі з легкої атлетики для ДЮСШ, СДЮСШОР, ШВСМ та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю (2019), бо її стратегія це демонстрація високої майстерності та результативності на всіх етапах спортивної підготовки. Інші респонденти (38,1%) утрималися від коментарів.

Ураховуючи омолодження до залучення спортом дітей, в тому числі і легкою атлетикою, нами було включено питання щодо залучення дітей більш раннього віку відповідно до концепції «IAAF Kids' Athletics», яка передбачає початок занять з 4 років. Зауважимо, що в програмі для дитячо-юнацьких спортивних шкіл з легкої атлетики набір дітей здійснюється з 9-ти річного віку

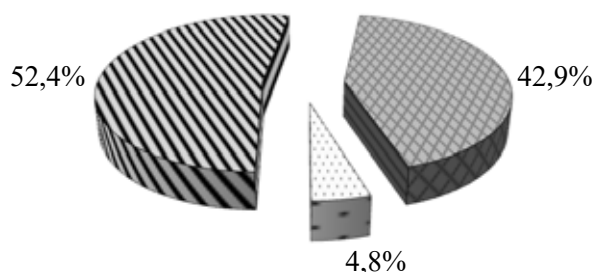

Рис. 2. Розподіл результатів анкетування, щодо відбору дітей основним критерієм якого є «бажання дитини» (%): – Так, повністю; – Так, частково; – Ні

[2]. Тому в анкеті тренери-викладачі відповідали на питання «Чи доцільно здійснювати набір дітей з 6–7 років до занять легкою атлетикою з акцентом на вибір «вузької» дисципліни?».

Переважає більшість тренерів-викладачів з легкої атлетики, що склала 81,0% респондентів категорично визначили не доречним здійснювати відбір з 6–7 років, 14,2% респондентів зазначили – «важко відповісти» і лише 4,8% за думкою одного тренера, все ж таки необхідно залучаючи дітей даного віку до секції з легкої атлетики (рис. 3), а у дописі зазначив: «без акценту на спортивну дисципліну».

В коментарях окремі тренери-викладачі, які зазначили «важко відповісти», вказали, що такий підхід з одного боку є позитивним оскільки можна формувати інтерес та мотивацію до занять легкою атлетикою, використовуючи інноваційні підходи до занять без акценту на дисципліні легкої атлетики, а саме: ігровий метод, засоби з інших видів спорту тощо. З іншого боку може бути негативним, що пов'язано зі зниження зацікавленості до занять легкою атлетикою, якщо використовувати принцип інтенсифікації фізичного навантаження.

Високий відсоток респондентів відображає актуальність саморозвитку, постійного професійного зростання та налагодженість інформаційно-комунікативних зв'язків з іншими фахівцями в межах дитячої фізичної культури і спорту. Тренери-викладачі з достатнім досвідом роботи характеризують їх професіоналізм тренерської діяльності і потенційний сучасний інформаційний підхід, що до використання оновлених програм, концепцій, творчих інноваційних методик, засобів тренувального процесу в системі спортивної підготовки спортсменів. В додаток вони мають налагоджений взаємозв'язок з окремими вчителями фізичної культури закладів загальної середньої освіти, що надавало можливість талановитим і здібним дітям доєднатися до світу спортивної діяль-

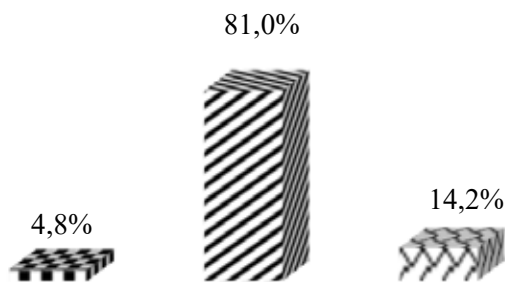

Рис. 3. Показники щодо здійснення набору дітей до занять легкою атлетикою у віці 6–7 років (%)

■ – Так, доречно; ■ – Ні, не доречно;
■ – Важко відповісти

ності. Це було визначено за допомогою запитання «Чи маєте Ви налагоджений взаємозв'язок з викладачами фізичної культури в закладах загальної середньої освіти, які рекомендували Вам обдарованих учнів?». Понад 66,7% респондентів, з досвідом роботи більше 10 років та один тренер з досвідом від 5 до 10 років, зазначили «Так», інші респонденти, а саме 33,3% позначили про відсутність таких відносин.

На нашу думку налагодженість зв'язків серед фахівців вище зазначених закладів формує можливий комунікативний обмін інформацією стосовно концепції «IAAF Kids' Athletics», що буде підвищувати ймовірність обізнаності тренерів-викладачів з легкої атлетики відповідно до концепції.

Висновки. 1. Концепція «IAAF Kids' Athletics» є інноваційним підходом до підвищення зацікавленості та мотивації до занять легкою атлетикою, яка передбачає впровадження її на усіх рівнях освіти та спортивних організаціях. Концепція має відкритий ресурсний доступ на Міжнародній федерації World Athletics, яка дозволяє ознайомитися з особливостями підготовки в легкій атлетиці в залежності від рівня підготовки, дисципліни, навчальним матеріалом відповідно до віку і розвитку необхідних якостей тощо.

2. Результати анкетування тренерсько-викладацького складу з легкої атлетики дозволили встановити, що лише 47,6% респондентів в повному обсязі знайомі зі світовою концепцією «IAAF Kids' Athletics», що не дозволяє в повній мірі її реалізовувати в системі ДЮСШ, СДЮСШОР та СК.

3. Основним підходом концепції з залучення дітей займатися легкою атлетикою є «бажання дитини», що не відповідає дійсності роботи тренерів ДЮСШ та СДЮСШОР, які працюють з дітьми на перших етапах підготовки, оскільки лише 52,4% респондентів говорять про цей факт.

4. Концепція «IAAF Kids' Athletics» передбачає залучення до занять легкою атлетикою з 4 років, що суперечить нашим реаліям: по-перше програмно-нормативним документам: по-друге – 81,0% тренерів-викладачів з легкої атлетики вказує на не доречність ранньої спеціалізації.

Перспективи подальшого дослідження: по-перше полягають в організації вебінарів/семинарів/тренінгів з використанням презентаційної демонстрації, щодо концепції «IAAF Kids' Athletics» і її реалізації не тільки в навчально-тренувальний процесі, але й систему спортивного набору, а подальшому відбору дітей до занять легкою атлетикою; по-друге в розробці концепції розвитку легкої атлетики в Дніпропетровському регіоні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байдюк М. Характеристика варіативного модуля «Дитяча легка атлетика» 5–6 класів в умовах НУШ. *Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура*. 2023. № 40. С. 8–13.
2. Бобровник В. І., Совенко С. П., Колот А. В. Легка атлетика: навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. Київ : Логос, 2019. 192 с.
3. Долбишева Н. Г., Мустяца С. Є. Система спортивного набору як основа відбору та орієнтації в легкій атлетіці на етапі початкової підготовки. Здоров'я, фізичне виховання і спорт: перспективи та кращі практики. Київ, 2021. С. 71–75.
4. Долбишева Н. Г., Мустяца С. Є. Спортивний відбір на сучасному етапі спортивної підготовки. *Збірник наукових праць Вінницького державного педагогічного університету «Фізична культура, спорт та здоров'я нації»*. Вінниця, 2022. № 13(32). С. 160–174.
5. Моїсеєв С. О. Сучасні підходи до проведення уроків фізичної культури в загальноосвітній школі. *Педагогічний альманах*. 2017. № 34. С. 62–71.
6. Єднак В., Єднак Г. «Дитяча легка атлетика» – варіативний модуль навчального предмета «фізична культура». *Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції Медико-біологічні проблеми фізичного виховання різних груп населення*. Кременець – Луцьк, 2022. С. 37–40.
7. Павлось О. О. Результати експериментальної перевірки програми з використанням засобів проекту «Дитяча легка атлетика ІААФ» на уроках фізичної культури. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2018. В.152(2). С. 150–153.
8. Ababei C. Study Regarding The Introduction of The Concept "IAAF Kids' Athletics" in The Primary School in Physical Education Lessons. *Scientific Journal of Education, Sports, and Health*. 2017. Vol. 18, № 1. P. 80–94.
9. Abhaydev C., Bhukar J., Thapa K. Effects of IAAF Kid's Athletics Programme on Psychological and Motor Abilities of Sedentary School Going Children. *Teoria ta Metodika Fizicnogo Vihovanna*. 2020. Vol. 20, № 4. P. 234–241.
10. Cillik I., Willweber T. Influence of an exercise programme on level of coordination in children aged 6 to 7. *Journal of Human Sport and Exercise*. 2018. Vol. 13. № 2. P. 455–465.
11. Dr. Nader I. The effect of using the international athletics federation program for children to develop some physical abilities and teach running, jumping and throwing skills to primary school students in palestine and jordan – «A comparative study». *Journal of Hunan University Natural Sciences). Open Access Article*. 2022. Vol. 49 № 5. P. 762–786.
12. Gozzoli C., Locatelli E., Massin D., Wangemann B. IAAF kids' athletics «A team event for children». *International association of athletics federations*. 2002. P. 82.
13. Jakubik J. Influence of kids' athletics and athletic movement games on the development of general physical performance of pupils in the primary education. *Journal of Physical Education and Sport*. 2023. Vol. 23. № 1. P. 219–228.
14. Official site Worldathletics. Get started with Kids' Athletics at your school or club. URL: <https://worldathletics.org/kids-athletics>
15. Official site Worldathletics. Teaching Kids Athletics. URL: <https://worldathletics.org/kids-athletics/teaching-athletics>
16. Official site Worldathletics. Kids Athletics Introduction. URL: <https://worldathletics.org/news/news/kids-athletics-introduction>
17. Petros B., et al. The effect of IAAF Kids Athletics on the physical fitness and motivation of elementary school students in track and field. *Journal of Physical Education and Sport*. 2016. Vol. 16. № 3. P. 883–896.
18. Willweber T. Effectiveness of the "IAAF KIDS'ATHLETICS PROJECT" in levelling changes of general physical performance among boys of early school age. *Journal of Physical Education & Health-Social Perspective*. 2016. Vol. 5 № 8. P. 21–28.

REFERENCES

1. Baidiuk M. (2023) Kharakterystyka variatyvnoho modulua «Dytiacha lehka atletyka» 5–6 klasiv v umovakh NUSh. [Characteristics of the variable module "Children's athletics" of grades 5–6 in the conditions of NUS]. Bulletin of the Carpathian University. *Physical Education*. Vol. 40. P. 8–13.
2. Bobrovnyk V. I., Sovenko S. P., Kolot A. V. (2019) Lehka atletyka: navchalna prohrama dlia dytiachonyunatskykh sportyvnykh shkil, spetsializovanykh dytiachonyunatskykh sportyvnykh shkil olimpiiskoho rezervu, shkil vyshchoi sportyvnoi maisternosti ta spetsializovanykh navchalnykh zakladiv sportyvnoho

- profilii. [Athletics: curriculum for children's and youth sports schools, specialized children's and youth sports schools of the Olympic reserve, schools of higher sportsmanship and specialized educational institutions of the sports profile]. Kyiv : Lohos. P. 192.
3. Dolbysheva N., Mustiatsa S. (2021) Systema sportyvnoho naboru yak osnova vidboru ta orientatsii v lehkii atletytsi na etapi pochatkovoii pidhotovky. [The system of sports selection as the basis of selection and orientation in athletics at the stage of initial training]. *Health, physical education and sports: perspectives and best practices*. Kyiv. P. 71–75.
 4. Dolbysheva N., Mustiatsa S. (2022) Sportyvnyi vidbir na suchasnomu etapi sportyvnoi pidhotovky. [Sports selection at the modern stage of sports training] *Collection of scientific works of Vinnytsia State Pedagogical University "Physical culture, sport and health of the nation"*. Vol. 13(32). P. 160–174.
 5. Moiseiev S. O. (2017) Suchasni pidkhody do provedennia urokiv fizychnoi kultury v zahalnoosvitnii shkoli. [Modern approaches to conducting physical education lessons in a secondary school] *Pedagogical almanac*. Vol. 34. P. 62–71.
 6. Yednak V., Yednak H. (2022) «Dytiacha lehka atletyka» – variatyvnyi modul navchalnoho predmeta «fizychna kultura». [“Children's athletics” is a variable module of the educational subject “physical culture”]. Materials of the 8th All-Ukrainian scientific and practical conference Medical and biological problems of physical education of different population groups. Kremenets – Lutsk. P. 37–40.
 7. Pavlos O. (2018) Rezultaty eksperymentalnoi perevirky prohramy z vykorystanniam zasobiv proektu «Dytiacha lehka atletyka IAAF» na urokakh fizychnoi kultury. [The results of an experimental test of the program using the tools of the IAAF Children's Athletics project in physical education classes]. *Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University. Pedagogical sciences*. Vol. 152(2). P. 150–153.
 8. Ababei C. (2017) Study Regarding The Introduction of The Concept “IAAF Kids' Athletics” in The Primary School in Physical Education Lessons. *Scientific Journal of Education, Sports, and Health*. Vol. 18(1). P. 80–94.
 9. Abhaydev C., Bhukar J., Thapa K. (2020) Effects of IAAF Kid’s Athletics Programme on Psychological and Motor Abilities of Sedentary School Going Children. *Teoria ta Metodika Fizicnogo Vihovanna*. Vol. 20(4). P. 234–241.
 10. Cillik I., Willweber T. (2018) Influence of an exercise programme on level of coordination in children aged 6 to 7. *Journal of Human Sport and Exercise*. Vol. 13(2). P. 455–465.
 11. Dr. Nader I. (2022) The effect of using the international athletics federation program for children to develop some physical abilities and teach running, jumping and throwing skills to primary school students in palestine and jordan – «A comparative study». *Journal of Hunan University Natural Sciences*. Open Access Article. Vol. 49(5). P. 762–786.
 12. Gozzoli C., Locatelli E., Massin D., Wangemann B. (2002) IAAF kids’ athletics «A team event for children». International association of athletics federations. P. 82.
 13. Jakubik J. (2023) Influence of Kids’ Athletics and athletic movement games on the development of general physical performance of pupils in the primary education. *Journal of Physical Education and Sport*. Vol. 23(1). P. 219–228.
 14. Official site Worldathletics (n.d.) Get started with Kids' Athletics at your school or club. URL: <https://worldathletics.org/kids-athletics>.
 15. Official site Worldathletics (n.d.) Teaching Kids Athletics. URL: <https://worldathletics.org/kids-athletics/teaching-athletics>
 16. Official site Worldathletics (n.d.) Kids Athletics Introduction. URL: <https://worldathletics.org/news/news/kids-athletics-introduction>
 17. Petros B., et al. (2016) The effect of IAAF Kids Athletics on the physical fitness and motivation of elementary school students in track and field. *Journal of Physical Education and Sport*. Vol. 16(3). P. 883–896.
 18. Willweber T. (2016) Effectiveness of the “IAAF KIDS'ATHLETICS PROJECT” in levelling changes of general physical performance among boys of early school age. *Journal of Physical Education & Health-Social Perspective*. Vol. 5(8). P. 21–28.